

PASTORALĂ

LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI

2022

† JERONIM
EPISCOPUL DACIEI FELIX

Pastorala se va citi în bisericile parohiale și mănăstirești din cuprinsul
Episcopiei Daciei Felix la Sfânta Liturghie în ziua Praznicului Nașterii
Domnului, iar a doua zi în filii.

PASTORALĂ

LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI

2022

Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos,
rodul rugăciunii strămoșilor noștri și temelie rugăciunii noastre!

† JERONIM
EPISCOPUL DACIEI FELIX

Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos,
rodul rugăciunii strămoșilor noștri și temelia rugăciunii noastre!

† JERONIM

din mila și cu harul lui Dumnezeu

EPISCOPUL DACIEI FELIX

Preacuviosului cin monahal,

Preacucernicului cler și

Preaiubiților credincioși creștini din eparhia Daciei Felix,

Har, bucurie, pace și sănătate de la Domnul nostru Iisus Hristos, întru toate bunăvoire cu prilejul Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei, iar de la Noi, arhiereste și părintești binecuvântări!

„– Cine este, deci, mântuirea noastră?

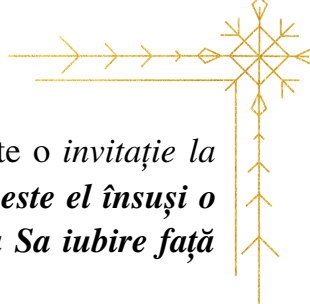

Iisus Hristos, precum a zis îngerul cel ce a stat înaintea păstorilor: «Iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul. Că s-a născut nouă astăzi Mântuitor. Care e Hristos, Domnul, în cetatea lui David (Luca 2, 10-11)»

(Sf. Simeon Noul Teolog, Cateheza a 28-a)

Dreptmăritori creștini,

Marele Praznic al Nașterii Domnului constituie, în fiecare an, prilej de aleasă bucurie duhovnicească. Mântuitorul Iisus Hristos, pe care, în cântările bisericești, Îl numim și *Soarele dreptății* sau *Răsăritul cel de Sus* (Luca 1, 78), ne adună în comuniune de cântare și de slujire și în acest an, pe care Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a dedicat *rugăciunii și sfinților isihăști*, adică acelor persoane virtuose care au făcut din viața lor o rugăciune continuă, un dialog neîntrerupt cu Dumnezeu.

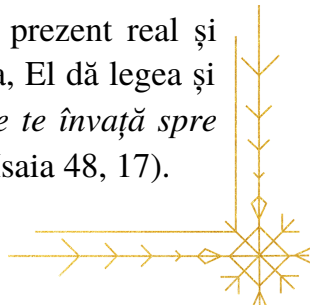
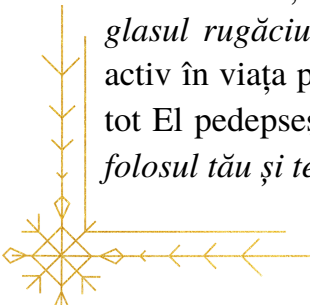
1. Sf. SIMEON NOUL TEOLOG, *Cateheze. Scrieri II*, ediția a II-a revăzută, trad. diac. I.I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2003, p. 289.

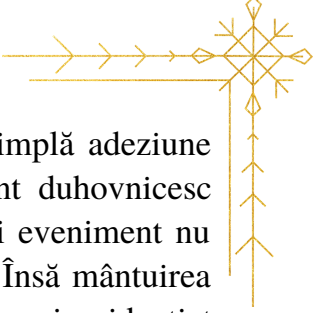
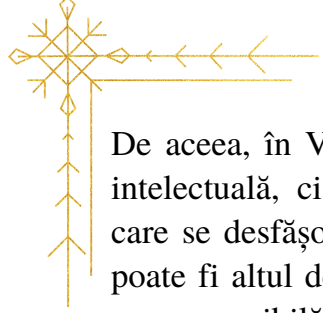

Praznicul Nașterii Domnului nostru, Iisus Hristos, este o *invitație la rugăciune* și la comuniune. Totodată, Praznicul de astăzi *este el însuși o mărturie nemijlocită a faptului că Dumnezeu, în marea Sa iubire față de oameni, răspunde rugăciunii smerite a acestora.*

In Vechiului Testament, rugăciunea a avut un rol foarte important. Ea era întemeiată pe credința în Dumnezeu, pe o relație personală a omului cu Dumnezeu. Legământul sau relația strânsă dintre Dumnezeu și poporul ales evidențiază importanța urmării *căii Domnului*, adică a voinii lui Dumnezeu. Tot ceea ce Dumnezeu a rânduit pentru ca omul să devină drept, înțelept și fericit poartă numele de *calea Domnului*. Pe această cale trebuie să meargă orice om (Deuteronom 19, 9). De aceea, însușirile care caracterizează *legământul* sunt promisiunea, așteptarea, conformarea, fidelitatea și respectul. Rugăciunea își descoperă sensul și rolul în contextul acestei relații personale dintre poporul ales și Dumnezeu. Ea este un mijloc de iertare a păcatelor. Cei 150 de psalmi ai Vechiului Testament, pe care îi întâlnim adesea în cultul Bisericii, exprimă cel mai bine modul în care omul Vechiului Testament a conștientizat starea păcătoasă și, cu smerenie și pocăință, s-a rugat pentru iertare și mântuire: „*Miluește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și, după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea*” (Psalmi 50, 1-2).

Prin urmare, este relevantă dimensiunea moral-religioasă a rugăciunii. Ea mărturisește despre apropierea omului față de Dumnezeu. Rugăciunea este dialog, pentru că Dumnezeu aude cererile poporului și răspunde. „*Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credințioșia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta*” (Psalmi 142, 1), exclamă psalmistul. Și tot el amintește, cu altă ocazie: „*Binecuvântat este Domnul, că a auzit glasul rugăciunii mele*” (Psalmi 27, 8). Dumnezeu este prezent real și activ în viața poporului ales. El învață, El descoperă calea, El dă legea și tot El pedepsește: „*Eu sunt Domnul Dumnezeul tău Care te învață spre folosul tău și te duce pe calea pe care trebuie să mergi*” (Isaia 48, 17).

De aceea, în Vechiul Testament, rugăciunea nu este o simplă adeziune intelectuală, ci se constituie într-un important eveniment duhovnicesc care se desfășoară între om și Dumnezeu. Scopul acestui eveniment nu poate fi altul decât aflarea mântuirii sau a vieții veșnice. Însă mântuirea nu era posibilă fără Întruparea Mântuitorului, aspect adeseori evidențiat de Sfinții Părinți, care amintesc că Nașterea lui Hristos „*a făcut posibilă revenirea omului la starea lui harică de la început și redarea vieții de veci*”².

Toate rugăciunile Vechiului Testament converg către momentul solemn al Întrupării Domnului sau, altfel spus, evenimentul istoric al Nașterii Mântuitorului, Iisus Hristos, în Betleemul Iudeii, este răspunsul plin de iubire al lui Dumnezeu Cel milostiv la rugăciunile smerite și sincere ale oamenilor. Praznicul Nașterii Domnului este prilej de rugăciune și de bucurie duhovnicească, pentru că, la „*plinirea vremii*” (Galateni 4, 4), Hristos, „*Cuvântul, în Fecioara sălășluindu-Se și trup luând*”³, S-a născut „*ca să ne mântuiască din robia păcatului*”⁴. El este „*Păstorul cel bun*” (Ioan 10, 11) care, în nețărmurita Sa iubire de oameni, S-a întrupat, făcând posibilă prin Nașterea Sa taina zidirii din nou a neamului nostru și mântuirea lumii întregi.

Astăzi, „*cerul și pământul în cântec răsună*”, pentru că Hristos, „*Mesia, chip luminos*”, „*ne dă tuturor har pentru a ne naște spre viața de veci*”⁵.

2. Sf. GRIGORIE DE NYSSA, *Marele cuvânt catehetic sau despre învățământul religios*, în colecția *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. XXX, trad. Pr. Teodor Bodogae, Ed. IBMBOR, București, 1998, pp. 312-313.

3. *Catavasiile Nașterii Domnului*, cântarea a 6-a.

4. *Condacul Nașterii Domnului*.

5. *Acatistul Nașterii Domnului*, icosul 1.

Iubiți credincioși și credincioase,

In scrierile Sfinților Părinți, rugăciunea este numită adesea *dialog* al omului cu Dumnezeu. Nu este întâmplătoare această asociere. Dialogul este o conversație între cel puțin două persoane. Dialogând, prin rugăciune, cu Dumnezeu, credem și înțelegem că Dumnezeu, *Existența prin excelență*, este Treime de Persoane și că El este prezent în viața noastră și lucrează, conducându-ne și luminându-ne, prin harul Său cel sfânt, pe calea mântuirii. Din acest motiv Sfânta Scriptură învață despre Hristos că este „*Calea, Adevărul și Viața*” (Ioan 14, 6), adică este Cel prin care și cu ajutorul Căruia putem dobândi viața veșnică. Prin urmare, ***rugăciunea ne apropie de Hristos și, prin apropierea de Acesta, ne deschide calea către Rai.***

Totodată, dialogul face posibilă și comuniunea dintre persoane. ***Sfinții Părinți ai Bisericii arată că rugăciunea, înțeleasă ca dialog duhovnicesc, creează o legătură tainică și trainică între om și Dumnezeu; ea este prilej de comuniune între Dumnezeu și oameni: „Unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20). Omului îi este absolut necesară comuniunea cu Dumnezeu, pentru că doar în lumina acestei apropieri el conștientizează sensul existenței sale și depune eforturi reale în vederea îndumnezeirii, a sfințirii. În Sfânta Evanghelie suntem îndemnați: „Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este osârduitor, dar trupul neputincios” (Marcu 14, 38).***

Un mare sfânt al Bisericii, Sfântul Maxim Mărturisitorul, numește rugăciunea virtute și învață că aceasta nu trebuie înțeleasă ca o practică de sine stătătoare, formală ori ocazională. Rugăciunea este virtute, adică putere care ne schimbă viața, doar atunci când ea este unită cu celelalte virtuți creștine. „*Rugăciunea și cererea își împlinesc consistența când le umplem prin virtuți[...] Căci nu folosește rugăciunea dreptului celui care-*

având trebuință de ea, se desfată mai mult cu păcatele decât cu virtuțile”⁶. Sfântul Macarie Egipteanul arată și el că „harul divin vine peste cel ce cere și se roagă, pentru că Dumnezeu este bun și îndurător și împlinește cererile celor ce se roagă Lui. Dar cel ce nu posedă virtuțile, care nu s-a pregătit, nici nu s-a obișnuit cu ele, chiar dacă primește harul îl pierde din nou”⁷.

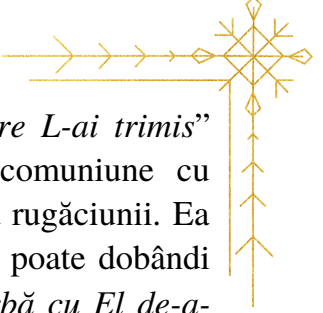
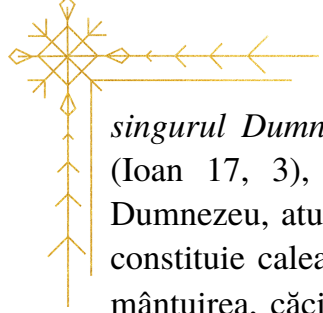
Așadar, rugăciunea cere o pregătire a credinciosului, iar cunoașterea lui Dumnezeu este condiționată de o viață creștină virtuoaasă, adică lucrătoare prin fapte bune. „Gustați și vedeți că bun este Domnul” (Psalmi 33, 8), spune psalmistul, arătând că nu-l putem vedea pe Dumnezeu și nu-L putem cunoaște dacă nu ne hrănim efectiv din El. *Iar dacă nu îl putem vedea pe Dumnezeu, cum vom putea dialoga cu El, cum vom putea vorbi despre El, cum vom putea învăța despre El sau cum vom reuși să fim în comuniune cu El?* Nu te poți apropia și intra în dialog cu Hristos, Izvorul sfințeniei, fără a îndepărta din suflet ceea ce stă în calea unirii cu El, fără a pune sfârșit patimilor. Din acest motiv, Mântuitorul învață că „nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri” (Matei 7, 21).

Pregătirea credinciosului pentru rugăciune este pregătirea pentru întâlnirea cu Hristos, pentru unirea cu El, pentru comunicarea și comuniunea cu Dumnezeu. Un sfânt al veacului al XX-lea, Sofronie Saharov, amintește că prin intermediul rugăciunii, „intrăm în părtășie cu Ființa cea Fără-de-început. Viața Dumnezeului Celui de-Sine-fiind pătrunde în noi prin acest făgaș. Rugăciunea este actul celei mai înalte înțelepciuni, ce întrece toată frumusețea și vrednicia”⁸. Dacă finalitatea existenței umane este viața veșnică, și anume: „Să Te cunoască pe Tine,

6. Sf. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Răspunsuri către Talasie*, în colecția *Filocalia*, vol. III, trad. Pr. Dumitru Stăniloae, Ed. Apologeticum, 2005 (ediție electronică), p. 330.

7. Sf. MACARIE EGIPTEANUL, *Omilii duhovnicești*, în colecția *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. XXXIV, trad. Pr. Constantin Cornișescu, Ed. IBMBÖR, București, 1992, pp. 189-190.

8. Sf. SOFRONIE SAHAROV, *Despre rugăciune*, trad. Ierom. Rafael Noica, Ed. Accent Print, Suceava, 2019, p. 7.

singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis” (Ioan 17, 3), iar rugăciunea ne ajută să intrăm în comuniune cu Dumnezeu, atunci este evidentă lucrarea duhovnicească a rugăciunii. Ea constituie calea practică, mijlocul concret prin care omul poate dobândi mântuirea, căci „cel ce iubește pe Dumnezeu, stă de vorbă cu El de-a-pururi, cum ar sta cu un tată, alungând orice înțeles pătimăș”⁹.

In contextul provocărilor aduse de secularizare și de modernism, practica rugăciunii devine o mare provocare pentru fiecare creștin. Este frecventă tendința de a ne ruga doar în momente excepționale, când avem nevoie de ceva anume. Rugăciunea nu înseamnă doar cerere, ci și mulțumire, smerenie, pocăință, dragoste față de Dumnezeu și față de semenii. *Precum un copil își mărturisește dragostea față de părintele său în fiecare moment, tot așa și rugăciunea trebuie privită ca o formă de cultivare a iubirii față de Dumnezeu și de oameni.*

Totodată, se remarcă o dispoziție către așa-numita rugăciune particulară, de acasă, în detrimentul rugăciunii publice sau a participării la cultul Bisericii. Rugăciunea particulară aduce multe foloase, însă nu trebuie neglijată prezența la Sfânta Liturghie. *Nu putem fi cu adevărat ortodocși, fără a avea o viață liturgică, și anume fără a participa la Sfintele Taine ale Bisericii. **Viața creștină nu poate fi concepută separat de Sfânta Liturghie.** Sensul și lucrarea rugăciunii de acasă se descoperă doar participând la Sfânta Liturghie și doar dacă ne împărtășim din Hristos Euharistic. Din Sfânta Liturghie și din Jertfa Mântuitorului se naște rugăciunea, pentru că, fără Liturghie, Hristos nu S-ar mai jertfi, iar fără Jertfa Lui, mântuirea nu ar mai fi posibilă. Din acest motiv este foarte important de conștientizat că **lumina rugăciunii personale își are scânteia în lumina Sfintei Liturghii, iar fiecare întâlnire cu Dumnezeu, în lăcașul de cult, constituie adevărata lucrare a rugăciunii personale.***

9. Sf. EVAGRIE PONTICUL, *Cuvânt despre rugăciune*, în colecția *Filocalia*, vol. I, trad. Pr. Dumitru Stăniloae, ediția a II-a, Sibiu, 1947, p. 81.

Binecuvântați creștini,

Rugăciunea adevărată, adică rugăciunea sinceră unită cu credința, despre care Sfânta Scriptură amintește că *are puterea de a muta munții* (Matei 17, 20), este **aducătoare de bucurie sfântă, după cum și fiecare moment de bucurie din viața noastră reprezintă o chemare la rugăciune**, potrivit îndemnului paulin de a mulțumi „*totdeauna pentru toate întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu (și) Tatăl*” (Efeseni 5, 20).

Cu atât mai mult, în aceste zile, când vestea bună a Nașterii Domnului, împreună cu *Praznicul Tăierii-împrejur a Domnului* și cu *Praznicul Botezului Domnului*, ne inundă sufletele și casele cu bucurie duhovnicească, **suntem chemați să unim această bucurie cu rugăciunea sinceră, care este cale către mântuire și către sfințenie.**

Să ne rugăm, așadar, lui Hristos, Cel născut în ieslea din Betleem, să aducă în continuare bucuria sfințeniei în mijlocul nostru. Să ne bucurăm de prezența Lui și să ne împărtășim de El, participând la Sfânta Liturghie. **Nimic nu este mai frumos ca rugăciunea și comuniunea cu Dumnezeu, cu sfinții Săi și cu ceilalți creștini în biserică.**

De aceea, ne rugăm lui Dumnezeu și Vă dorim ca popasurile praznicale rânduite de Biserică în această perioadă deosebită a anului să vă fie tot atâtea motive de rugăciune și bucurie duhovnicească, spre binecuvântarea anului cu multiple roade, spre mântuire și viață veșnică.

La mulți ani fericiți!

Cu arhierești binecuvântări, al Dumneavoastră rugător către Hristos,

† **JERONIM**
EPISCOPUL DACIEI FELIX

